

Casa Rafael Casanòva

Visitar

Sintèsi istorica

En aguesta bastissa deth sègle XVI neishec Rafael Casanòva, conselhèr en cap de Barcelona e eròr dera defensa dera ciutat pendent eth sètge des tropes borbonianes de 1714, pendent era Guèrra de Succession.

Era exposicion mòstre era istòria dera familha Casanòva e era istòria de Moia, atau coma era figura e era activitat politica e militar de Rafael Casanòva, sustot pendent eth sètge de Barcelona ena Guèrra de Succession.

Era bastissa conten, ath delà dera exposicion, er archiu municipau e eth musèu de Moia, dotat de colleccions arqueologiques que provien, en gran part, dera còva deth Tolh.

"Aquell onze de setembre..."

Rafael Casanova i la Guerra de Successió (1705-1714)

Rafael Casanova i Comes (Moià, c. 1660-Sant Boi de Llobregat, 1743), fou l'últim conseller en cap de la ciutat de Barcelona. Com a tal, tot i ser un home de pau, de dret i de pacte, esdevingué un dels pilars i màxims responsables de la seva resistència front a les tropes de Felip V, rei d'Espanya.

Al costat de Villaruel, Dalmau, Feliu de la Penya, Moragues i tants d'altres, Casanova representa la lluita de tot un poble per preservar uredrets i unes llibertats aconseguides durant segles.

Per aquest motiu, en el transcurs dels anys, la seva figura s'ha convertit en un símbol i referent de la lluita per la recuperació de les llibertats de Catalunya.

0

"Aqueth onze de seteme..."

Rafael Casanòva e era Guèrra de Succession (1705-1714)

Rafael Casanòva e Comes (Moià, c. 1660-Sant Bòi de Lhobregat, 1743) siguec eth darrèr conselhèr en cap dera ciutat de Barcelona.

Coma tau, maugrat èster un òme de patz, de dret e de pacte, venguec un des pilars e maxims responsables dera resisténcia dera ciutat deuant des tropes de Felip V, rei d'Espanha.

Ath costat de Villaruel, Dalmau, Feliu dera Penha, Moragues e tanti d'auti, Casanòva represente era luta de tot un pòble entà preservar uns drets e ues llibertats artenhudes pendent sègles. Per aguest motiu, damb eth transcors des ans, era sua figura s'a convertit en un simbèu e un referent dera luta pera recuperacion des llibertats de Catalonha.

Plànol

1

Es orijens familhars

Rafael Casanòva e Comes neishec en Moià ath torn der an 1660. Siguec un des onze hilhs de Rafael Casanòva e Solà, naturau de Moià, e de Maria Comes e Sors, originària de Granolhèrs. En moment dera sua neishença, es Casanòva gaudien d'ua solida posicion economica. Proprietaris de masi e tèrres, se dedicauen ath comèrç deth gran e dera lan.

Era familha auie ua longa tradicion de participacion enes ahèrs publics. Francesc Casanòva (pair-sénher) auie estat capitan dera Santa Union, en tot lutar contra es bandolèrs, e Rafael Casanòva (pair) auie estat cap deth sometent deth Moianés (1650), conselhèr dera vila (1652), sosveguèr de Moià e eth Moianés (1659) e, pòc abans dera sua mòrt (1682), baile reiau dera vila.

Plànol

2

Moià en temps des prumèri Casanòva (s. XV-XVII)

Es prumèrs Casanòva trobèren en Moià ua vila economicaments fòrça prospèra, damb mercat, hèira e un prumèr nuclèu d'artesans que, a còsta de grani sacrificis economics, auie artenhut liberar-se dera joata feudau.

A miei sègle XV eth nuclèu urban de Moià lo formauen es carrèrs des Jòies, eth deth Horn, eth dera Rectoria, eth Palai de Naut e eth carrèr Jussà (aué Carrerò), ath delà de diuèrsi passatges o carrerons segondaris. Tota era clauson se trobaue emmuralhada des de miei sègle XIV e era muralha compdaue quate pòrtes (Barcelona, Riquer, Murat e Rodors), defenudes per dues tors (Barcelona e Rodors).

Dehòra des muralhes s'i trobauen "Jòc dera pilòta", "eth camp de la Fira" e er Espitau.

[Plànol](#)

Casanòva, ua família benestanta

Ua importanta hònt d'ingrèssi entara família Casanòva siguec era venta de lan que, procedenta des sòns ramats o cromptada en divèrsi endrets de Catalonha, revenien en Moià e pòbles der entorn. Per un document de finaus deth sègle XIII sabem qu'en Moià ja i auie teishinèrs. Mès era sua epòca de maxim esplendor siguec entre es sègles XVII e XVIII, quan i foncionauen mès de cent telèrs, que dauen trabalh apruprètz a 1.300 personas, era major part hemnes, que se dedicauen a hilar.

Coma mòstra deth sòn ascens social, es Casanòva patrocinèren eth bastiment der autar dera Mair de Diu deth Rosèr dera glèisa de Santa Maria de Moià, òbra der escultor Pau Sunher. Ath madeish temps, exerciren d'administradors e obrèrs dera glèisa e destinèren diuèrsi membres dera família ara carrèra eclesiastica.

Plànol

4

De Moià tà Barcelona

Coma fòrça cavalèrs de familhas benestantes, Rafael Casanòva siguec destinat as estudis e corsèc filosofia e dret civiu e canonic en Estudi Generau de Barcelona.

Era eleccion dera carrèra de dret non siguec casuau: en aqueri ans ère ua carrèra de gran prestigi e, ath delà, facilitaue un rapid ascens social. Ath madeish temps podie èster fòrça favorable entàs interèssi dera madeisha familha eth hèt d'auer un jurista laguens er entorn mès apròp. Eth 1696, Rafael Casanòva se maridèc damb Maria Bòsc e Barba, hilha e ireua d'ua importanta familha de Sant Bòi de Lhobregat. Deth matrimòni n'aueren quate hilhs: Francesc, mòrt en 1710; dus bessons, Pau e Teresa, mòrti mainatges, e Rafael, que serie ath costat de sa pair tota era vida.

Plànol

5

Un rei entà Espanha

Er an 1700 morie Carles II, rei d'Espanha. En sòn testament estableie coma successor Felip d'Anjó, arrèr-hilh de Loís XIV de França. Uns mesi mès tard, eth 18 de hereuèr de 1701, aguest entraue en Madrid e ère proclamat rei damb eth nòm de Felip V. Era designacion de Felip d'Anjó coma rei, fòrça plan acuelhuda pes castelhans, non siguec acceptada pes potències europèes, que temien eth blòc format atau damb era França de Loís XIV.

En seteme de 1701 se constituïc era Grana Aliança dera Hàia entre Gran Bretanha, Olanda e er Empèri Austrian, que defenien coma candidat ar archiduc Carles, hilh der emperaire Leopòld d'Àustria. En març de 1702 es aliadi declarèren era guèrra a Felip V e a França. Er an següent compdèren damb era adesion de Portugal, e Leopòld hec a proclamar ar archiduc Carles rei d'Espanha en Viena.

Plànol

6

Vigatans e botiflers

Iniciauments, Felip V siguec acceptat pes catalans. Eth nau monarca auec tota ua seria de gèsti importants damb Catalo-nha, coma anar tà Barcelona e jurar es Constitucions.

En 1701 eth rei convoquèc es Corts. Maugrat que i hec importantes concessions en Principat, i auec fòrtes tensions entre es sòns representants e es ministres deth nau rei, sustot pes sòns metòdes absolutistes. Era ententa institucionau se deteriorèc tanben pera actitud prepotenta e era politica repressiva deth nau Virrei de Catalonha, Francisco Fernández de Velasco.

Lèu era opcion austriacista comencèc a auer fòrça pertot eth Principat, sustot entre era petita noblesa, es proprietaris ruraus, era borghesia que neishie e eth baish clergat. L'accentuaue, entre d'auti factors, un fòrt sentiment de francofòbia acumulat pendent ans pes constantes agressions franceses en país. Es partidaris der archiduc sigueren coneishudi coma "vigatans", deth temps qu'es de Felip V èren nomentadi "botiflers".

Plànol

Visca Carles III!

Eth 10 d'agost de 1705 es fòrces aliades desembarquèren en Altea (País Valencià), en tot iniciar era ocupacion dera Corona catalano-aragonesa.

Ath madeish temps, era revòlta populara esclatèc es diuèrsi endrets de Catalonha e deth País Valencià. Eth decantament de Catalonha vèrs er archiduc se precipitèc damb era signatura deth Pacte de Gènova, soscrit en 1705 entre ua representacion catalana e es enviadi dera reina Anna d'Anglatèrra. Era vertut d'aguest pacte, es anglesi prometeren supòrt militar as catalans e les aufriren garantides entara mantenença des constitucions en escambi dera susvelhança deth Principat en favor de Carles III. En compliment d'aguest pacte, fòrces aliades desembarquèren en Barcelona e eth 7 de noveme de 1705 er archiduc entraue trionfaument ena ciutat, a on, dempús de jurar es constitucions, siguec proclamat rei damb eth nòm de Carles III. Acte seguit eth monarca convoquèc naues Corts.

Quan eth mau ven d'Almansa...

Era derrota des armades aliades en Almansa, eth 25 d'abriu de 1707, facilitèc as borbonians era ocupacion d'Aragon e Valéncia e les dèc era supremacia militar en tota era peninsula. Dus mesi mèts tard, un decret reiau abolie es fòrs valencians e aragonesi.

Maugrat qu'es subseqüentes campanhes dèren bères victòries as fòrces der archiduc, en tot permeter- li tanben d'aucupar per un brèu lapsus de temps Madrid, es decisius còps de Briuega e Vilhaviçiosa l'obliguèren nauaments a retrocedir en Catalonha.

Era superioritat numerica des borbonics e un cèrt rambalh ena armada aliada propicièren er inici dera ocupacion de Catalonha: en 1707 siguec prenuda Lhèida; en 1708, Tortosa; en 1711, Girona, e fin finau, dempús d'un sanguinós sètge, en 1713 siguec aucupada Tarragona.

Era ocupacion borbonica siguec seguida d'un plan sistematic de repression contra es elements austriacistes, damb empresaments e execucions e tanben damb ua abusiva politica fiscau contra es municipis qualificadi de contraris.

9

Privilègis o mòrt!

Era mòrt en 1711 der emperador austrian e er ascens ath tròn imperiau der archiduc Carles propicièren un cambi en equilibri europèu. Anglatèrra, qu'auie portat eth pes dera guèrra, se maufidaue ara d'ua possibla union des coronas austriana e espanhòla e a partir d'aguest moment se dèc pas ara via diplomatica. Damb era signatura des tractats de patz d'Utrecht e Rastatt (1713- 1714) se dèc per acabada era guèrra en Euròpa e Felip V siguec arreconeishut coma rei d'Espanha. Acte seguit, es fòrces aliades evacuèren Catalonha (en març de 1713). Damb era màger part deth sòn territòri aucupat pes borbonics e abandonada pes aliadi, Catalonha demoraue soleta ena continuacion dera guèrra.

Totun, en veir çò qu'auie passat en València e Aragon, eth Conselh de Braços deth Principat, amassada en Barcelona en junhsèga de 1713, decidic contunhar lutant, en ua darrèra e desesperada temptativa de sauvagardar es institucions, es leis e es libertats catalanes.

Plànol

Rafael Casanòva, conselhèr e ciutadan aunèst de Barcelona

Eth 25 de gèr de 1706, Rafael Casanòva siguec nomenat, en tot seguir eth tradicionau metòde dera insaculacion, conselhèr tresau dera ciutat de Barcelona. Un an mès tard, er archiduc Carles li concedic eth títol de Ciutadan aunèst de Barcelona. Eth 30 de noveme de 1713, maugrat es pressions entà prorogar eth mandat des conselhèrs a causa dera excepcionau situacion causada peth sètge que patie Barcelona, s'amièc a tèrme, atau coma ère preceptiu, eth renauïment des cargues deth Conselh de Cent, era mès nauta institucion de govèrn dera ciutat. En aquest renauïment Rafael Casanòva siguec escuelhut coma conselhèr en cap. Era acceptacion deth cargue en aquestes circumstàncies hè evident eth naut grad de compromís de Casanòva damb era causa austriacista e damb eth país.

11

Era Catalonha resistent

A començaments de junhsèga de 1713, fòrces borbonianes comandades peth duc de Pòpuli assetgèren Barcelona. Ua esquadra francoespanhòla bloquèc era ciutat per mar. Totun, eth sètge ère soent esquivat e tant per mar coma per tèrra arribauen vitalhes e armament ena ciutat.

Damb eth país practicaments aucupat, unicaments eth Castèth de Cardòna demoraue coma plaça fòrta. Cardòna ère emplegada coma base des fòrces catalanes qu'encara combatien en interior deth país. A miei estiu de 1714 eth sètge continuaue, mès non progressaue.

Loís XIV, aleujat dera pression dera guèrra en Euròpa, remanèc a Felip V importants renfortiments, comandadi peth duc de Berwick.

Aguest estrenhec eth sètge e sometec era ciutat a constants bombardaments en tot lançar mès de 35.000 bombes sus Barcelona.

Eth 3 de seteme eth duc de Berwick demanèc era rendicion de Barcelona. Dempús d'ua tibanta reünion, eth Conselh de Guèrra dera ciutat, dirigida per Antoni de Villarroel e Rafael Casanòva, optèc pera resistència.

Plànol

12

Casanova, defensor de Barcelona

Eth cargue de conselhèr en cap portaue aparelhada era comandància dera Coronèla (milícia gremiau dera ciutat) e eth govèrn dera plaça, se mès non de forma nominau. Tot just assumit eth cargue, Casanova mostrèc ua especiau energia e ua clara tendéncia ara concentracion de poders ena sua persona, causa que l'afrontèc d'un còp mès as auti caps militars dera plaça.

Conscient dera feblesa des defenses dera ciutat, siguec partidari d'escotar es prepauses de rendicion hètes pes borbonics eth 3 de seteme de 1714.

Totun, quan era ciutat decidic de continuar resistint, Casanova non eludic es sues responsabilitats e, quilhant er estendard dera ciutat, siguec eth prumèr en anar a lutar enes endrets de mès perilh, a on era defensa trantalhaue.

Plànol

13

Aqueth 11 de seteme

Era maitiada der 11 de seteme, es tropes borbonianes penetrèren laguens dera ciutat de Barcelona.

Rafael Casanòva, quilhant er estendard de Santa Eulàlia, patrona dera ciutat, e en tot dirigir-se entath baloard de Sant Pere, queiguec herit per ua bala.

Dempús d'ores de luta, Villarroel ordenèc tocar a capitulacion e mès tard s'inicièren es negociacions entara rendicion dera ciutat. Eth 15 de seteme capitulèc Cardòna, eth darrèr bastion de resisténcia en Principat.

Es tropes deth rei d'Espanha aucupèren era ciutat e apliquèren ua politica de repression, extorsion e castig as catalans. Milèrs de persones sigueren executades, empresoades o obligades a exiliar-se e a pagar impòsti e contribucions exorbitades. Es institucions e es leis catalanes sigueren abolides e Catalonha perdec es sòns drets coma nacion.

Rafael Casanòva escapèc deth castig en tot amagar-se pendent cinc ans e moric en Sant Bòi de Lhobregat eth 3 de març de 1743.

Era figura de Rafael Casanòva siguec recuperada en sègle XIX per intellectuaus e politics dera Reneishença coma un simbèu dera luta pes libertats de Catalonha.

Suprimida peth franquisme, era diada der 11 de seteme se recuperèc en 1976 coma Hèsta Nacionau de Catalonha.

Plànol

